

conference “Perspectives of world science and education” (March 25-27, 2020)
CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2020. С.646-655

2. Душак О. Ю. Застосування профайлінгу в оперативно-розшуковій діяльності Національної поліції. Механізм функціонування громадського суспільства (осінні читання): збірник тез Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти (22 листопада 2019 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2019. С. 114-118

3. Варенкина Н. А. Профайлінг як засіб розкриття і розслідування злочинів URL: http://aprp-msal.ru/netcat_files/521/703/203_209.pdf

4. Богучарова О. І. Психологічне портретування в юридичній практиці URL: http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2016/22.pdf

5. Юрій Белоусов. Проблематика етнічного профайлінга в діяльності правоохоронних органів. URL: <http://khpg.org/index.php?id=1256202516>

6. Дручек О. В. Профайлінг як метод забезпечення державної безпеки і громадського порядку: проблеми застосування. URL: http://www.nvppp.in.ua/vip/2018/1/tom_2/28.pdf

***Кириченко В.О.**, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

***Телійчук В. Г.**, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент*

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ПОРІВНЯННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОЗБОЇВ

У теорії оперативно-розшукової діяльності до цього часу ще є значна кількість положень, термінів, визначень та понять, стосовно яких точаться дискусії, існують різні точки зору і погляди на визначення їх змісту та суті, підходів до вирішення проблем, що виникають. Це не зменшує, а навпаки збільшує значення оперативно-розшукової діяльності, як галузевої правової науки. Слід погодитися з І.П. Козаченком про те, „що оперативно-розшукова діяльність тісно пов’язана і взаємодіє з іншими галузями права, видами державної діяльності й навчальними дисциплінами”.

В юридичній науці використовуються різноманітні абстраговані теоретико-пізнавальні конструкції, які допомагають вивченню та розкриттю

сутності явища, що досліджується. Зазначимо, що до них можна віднести, наприклад, такі:

- у кримінальному праві – така теоретична конструкція, як склад злочину;
- в адміністративному праві – склад правопорушення;
- у кримінології – причини та умови вчинення злочину, особа злочинця, попередження злочинів;
- у криміналістиці – механізм злочинної діяльності;
- у кримінальному процесі – предмет доказування та провадження по кримінальним справам, а також інші поняття, що знаходяться у тісному зв'язку з ними.

Кримінально-правова, адміністративно-правова, кримінологічна, криміналістична, кримінально-процесуальна характеристики протиправної поведінки особи.

Зазначене вище, дає змогу зробити висновок, що поряд з цими теоретичними побудовами має право на існування і така теоретико-пізнавальна конструкція, що характеризує злочинний прояв, як оперативно-розшукова характеристика. Тому слід розглянути розбої та їх особливості, як у криміналістичному так і в оперативному плані.

Відмінною рисою розбоїв є його підвищена громадська небезпека, яка полягає у відкритому незаконному насильницькому вилученні майна. Напад, поєднаний із насильством, при розбої безпосередньо спрямований на вилучення і заволодіння майном, при якому вплив на особу може бути як фізичним, так і психічним. Фізичне або психічне насильство може бути застосоване до потерпілого в процесі заволодіння майном, а також безпосередньо після викрадення для утримання майна. Фізичне насильство при розбої, з проникненням у житло це:

- порушення анатомічної цілісності зовнішніх тканин тіла;
- посягання на життя і здоров'я шляхом впливу на його внутрішні органи без порушення анатомічної цілісності зовнішніх тканин тіла;
- позбавлення або обмеження особистої волі людини.

При психічному насильстві злочинець прагне залякати потерпілого і, пригнітивши його волю, примусити до безперешкодного вилучення або передачі необхідного майна, визначення місця, де воно знаходиться.

Спосіб вчинення розбою являє собою взаємопов'язану, задалегідь погоджену злочинцями систему дій і прийомів з підготовки, вчинення і приховування розбою та дозволяє зробити висновок про обстановку вчиненого злочину, психофізіологічні особливості злочинця (або злочинців), мотиви і цілі вчиненого злочину.

Криміналістична характеристика розбоїв і грабежів охоплюється їх основними схожими особливостями. Законодавець розмежував грабежі та розбої, виходячи з міри небезпеки насильства, застосованого при їх вчиненні.

В останні роки ці злочини набувають певної спрямованості, яка

виявляється в тому, що злочинці, залежно від ухвалених цілей, старанно розробляють тактику поведінки, якщо це спрямовано на заволодіння майном.

Розбої характеризуються тим, що злочинці створюють групи, яким властиві елементи розподілу функцій серед учасників. Тобто ці групи з погляду криміналістичної характеристики мають окремі елементи, які характерні для організованих злочинних груп. Особи, що вчиняють розбої, не тільки розподіляють між собою окремі функції по заволодінню майном, але і визначають шляхи відступу з місця вчинення злочину, способи його приховування і реалізації, збуту матеріальних цінностей.

Вчиняючи розбій злочинці враховують певні обставини (місце події, риси, властиві особі потерпілого, характер майна, яким передбачається заволодіти) і визначають спосіб вчинення злочину, час, знаряддя і засоби, які можуть бути використані під час нападу.

Якщо розбої вчиняються на власників квартир, у яких є матеріальні цінності, то способи їх вчинення частіше за все пов'язані зі сферою діяльності власників майна (бізнес, торгівля тощо), видом і особливостями предмета посягання, його споживчою вартістю, характерними рисами і кримінальними навичками злочинців.

Важливого значення в структурі криміналістичної характеристики набуває встановлення таких обставин:

- а) час, місце й обстановка вчинення злочину;
- б) особа злочинця;
- в) особа потерпілого;
- г) індивідуальні особливості предмета посягання, його споживча вартість;
- г) обставини, що сприяють вчиненню злочину.

Оперативно-розшукова характеристика має свою сутність (природа походження та стисла характеристика найголовнішого), зміст (ознаки, складові елементи), систематизацію (класифікацію) та функціональне призначення (шляхи використання, застосування).

Природа оперативно-розшукової характеристики вже визначена тим, що вона є складовою частиною понять (термінології) оперативно-розшукової діяльності.

Змістом будь-якого поняття є сукупність його ознак, які складають та висвітлюють сутність цього поняття. Виходячи з цього, зміст оперативно-розшукової характеристики розбою можна визначити через її ознаки або складові елементи таким чином:

характерні ознаки вчинення розбою – за основу беруться ознаки, що характеризують обставини вчинення злочину, тобто опис злочинних дій та прикмети, які вказують на їх прояв у поведінці людини в реальній дійсності;

характеристика оперативно – розшукової ситуації, яка складається в конкретному місці та в певний відрізок часу. За основу береться адміністративно-територіальний поділ: конкретне місце вчинення злочину,

мікрорайон, район, місто, область, держава, а також поділ на відрізки часу: безпосередньо, доба, декада, місяць, квартал, рік.

Таким чином знання на теоретичному рівні криміналістичної та оперативно-розшукової характеристики розбою сприятиме в подальшому розкриття на практиці даного виду злочинів.

Кир'янова В.О., здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук В. Г., доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ПОМИЛКИ СЛІДЧИХ ПРИ ОТРИМАННІ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ РОЗШУКОВИХ ДІЙ

Негласні слідчі (розшукові) дії це дуже складні процесуальні дії, які потребують чіткого дотримання норм законодавства, адже докази, які були отримані з порушенням законодавства потім будуть визнані у суді недійсними. Проведення НСРД потребує чіткого дотримання передбачених законом нормативним актом яких є Кримінальний процесуальний кодекс України, Закону України «Про державну таємницю», Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», статтю 8 якого встановлені права оперативних підрозділів на участь в негласних слідчих (розшукових) діях та Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні.

Після оголошення в державі боротьби з корупцією, застосування НСРД є надзвичайно актуальним. Негласні слідчі (розшукові) дії проводяться не тільки в корупційних правопорушеннях. Вони застосовуються під час багатьох інших кримінальних правопорушеннях. В першу чергу проведення НСРД зазвичай потребують кримінальні правопорушення передбачені статтями 307, 368, 369 КК України.

Метою нашого дослідження є виявлення помилок слідчих під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій розглянувши практику Верховного Суду України та Європейського суду з прав людини, щодо визнання доказів отриманих під час НСРД недопустимими.

Основні помилки слідчих та оперативних працівників зазвичай пов'язані з негласним співробітництвом. Зокрема, під час проведення такої